

BŁADZĄCY (56) *part praes act*

bładzący (55), **bładząc** (1); błądzący : błądząc *Mącz* (2 : 1).

błą- (55), błu- (1); błą- : błu- *CzechEp* (13 : 1).

sg m N błądzący (6), błądząc (1). ◊ *G* błądząc(e)go (5). ◊ *D* błądząc(e)mu (1). ◊ *A* błądząc(e)go (6), błądzący (1). ◊ *I* błądzącym (1). ◊ *L* błądzącym (1). ◊ *f G* błądzącej (1) *CzechEp*, błądzący (1) *GrabowSet*. ◊ *D* błądzącej (1). ◊ *A* błądzącą (1). ◊ *n A* błądząc(e) (1). ◊ *pl N m pers* błądzący (3). *subst* błądząc(e) (3). ◊ *G* błądzących (5). ◊ *D* błądzącym (8). ◊ *A m pers* błądząc(e) (6). *subst* błądząc(e) (2). ◊ *I m* błądzącymi (2).

Sł stp s.v. błędzić, Cn s.v. błędny, Linde XVII w. s.v. błędzić.

1. *Błąkający się, tułający się, zabłąkany; errans Mącz; errabundus Calep* (42) : Ták iż łye tułác będą błądzący bez drogi *LubPs* Y5v; *BudBib* I 109c *marg*, *Deut* 22/1; [*ciało*] fámeo człowieká do ftátecznych łpraw niełpołobne⁸⁰/ á nákoniec włzetecznym y zuchwałym/ á iáko bez vzdy koniá zdrogi błądzącym czyni. *ModrzBaz* 51v; *Calep* 372b.

Szeregi: »podroźny a błądzący«: Miełiąc to też iuź wiemy co ielt zá płánethá/ bo w nocy łwieci podroźnym á błądzącym ludziom *RejAp* 99v.

»bładzący a tułający się«: Pociechá pierwłze⁸⁰ łtanu ludzi błądzących á thułáyących łie/ iż ye pan wywiedzye ná práwą drogę. *LubPs* Y4v *marg*.

a. *W odniesieniu do spraw wiary; heretycki* (35) : *RejPs* 92; Brácią zowie obłudzoną, á przedłię krwi prágnie, tákci brátá błudzácego łzukáią. *CzechEp* 95 *marg*, 26 *marg*, 95 [2 r.], 96 [2 r.], 99 [2 r.]; *NiemObr* 68, 98; błądzącego mię do gołłińcá przywrocił *LatHar* 560.

W charakterystycznych połączeniach: błądzący brat, bracia (7), ludzie (2).

bładzący w czym: A to ielt włafne/ prołte y nieomyłne łłow tych wyrozumienie: á nie to ktore I. M. X. K. z łwoie⁸⁰ ktoregoł princypałá w tym błądzącego/ przywiodł. *CzechEp* 156.

W porównaniu (2): *TarDuch* C2; Bołłcie byli iáko owce błądzące *WujNT* 1.*Petr* 2/26.

W przén (3) :

Wyrażenie: »owca błądząca; błądząca owieczka« = *dusza zabłąkana w grzechu* (2 : 1): *ReszList* 142; Owce błądzące byliłmy przed náwroceniem. *WujNT* Aaaaaa3, Aaaaaa3.

α. *W funkcji rzeczownika* (17) : á mnołtwo błądzących vłtapi trołze wiernych. *GrzegRóżn* A2v; *RejZwierc* 95; *WujJud* 255; *SkarŻyw* 125; *CzechEp* 11, 94, 264; *LatHar* 340.

bładzący z kimś [= *tak jak ktoś*]: To naprzod X. K. y káždemu z nim błądzącemu trzebá mieć ná pilney bączności *CzechEp* 123.

Zwroty: »nawracać, nawracający, nawrocenie błądzącego« (4): Włpomolź mdłe/ y náwroć błądzące. *KrowObr* 176v, 192; *HistRzym* 126v, 127v.

»bładzącego nawodzić«: Niechay mię idácego w drogę prowadźi/ błądzące⁸⁰ ná gołłińciec náwodzi *LatHar* 226.

Wyrażenie: »z niewiádomołci błądzący«: y máiąc o káždym z niewiádomołci błądzącym dobrá otuchę *CzechEp* 72.

W przén (2) :

błądzący w czym (2): Kołcioł Páńłki [...] łwieći ząwżdy łwiewtemi á wiernemi náukámi y łpráwámi łwemi błądzácy w nocy/ tho ieft w ciemnołciách márných łwiáthá tego *RejAp* 99v, 99v.

2. Fałszujący, mylący, wprowadzający w błąd (1) :

Wyrażenie: »błądząc rzeczą«: Testis depræhensus, Świádek náleziony w nieprawdziwym łwiádectwie/ błądząc rzeczą. *Mącz* 318b.

3. Grzeszący, zły; errore deceptus Vulg (8) : *LubPs* gg3v; *BudBib Ez* 45/20; Dułzá wyłtępna; á w cnotách kwitnący/ Od złołci odwiedziona/ Nie wracáłá łię/ do chęći błądzácy. *GrabowSet G*; *WujNT Tit* 3/3; Gdy tedy kogo widziłz błądzácego/ ábo złą drogą do grzechu idácego/ [...] pierwey łam ná łię weyrzy. *SkarKaz* 279b.

a. W funkcji rzeczownika (3) : Błądzáce grozbámi przywodząc do pokuty. *WujNT* 846, *Hebr* 5/2.

Szereg: »błądzący albo grzeszny«: Rozlicznie błądzácego/ álbo grzeszácego [...] od błędow y grzechow odwoodził *LatHar* 674.

4. Szalony, obłąkany; delirus, phreneticus BartBydę, Murm (3) : Phreneticus qui eo vitio laborat, Eyner der vnfyynnig ift. Rładzący [!]. Delyrus idem. *Murm* 75; *BartBydę* 40.

Wyrażenie: »błądzący od wina [= z powodu pijaństwa]«: BIádałz [...] pijánym Efráimitom/ [...] kthorzy po wierzchu padołu bárzo tłuftego byli błądzácy od winá [*errantes a vino*]. *Leop Is* 28/1.

***** Bez wystarczającego kontekstu (2) :** *Aplanes* [...] *Non vagus* [...] Niebłądzácy. *Mącz* 12b; *Errans*, Błądzácy. *Mącz* 108a.

Synonimy: **1.** *błąkający się, podróżny, tułający się*; **3.** *grzeszny*; **4.** *obłądliwy, obłądny, obłąkany, szalony*.

Cf **BŁĄDZIĆ, BŁĘDLIWIY, BŁĘDNIK, BŁĘDNY**